

Migrantengezin mag satellietantenne hebben in flat

Een Zweeds gezin was uit zijn huurflat gezet omdat het een schotelantenne had geïnstalleerd in de keuken. Het Europees Mensenrechtenhof besliste onlangs dat de huuropzeg in strijd is met de vrijheid van informatie beschermd door artikel 10 EVRM.

Dirk Voorhoof

Een Zweeds gezin van Iraakse afkomst had een uitvouwbare satellietantenne geïnstalleerd in de keuken van hun flat. De eigenaar had de huurovereenkomst opgezegd omdat de antenne volgens hem een inbreuk was op het huurcontract. Daarin was verbod opgelegd om aan of op de buitenkant van de woning een antenne te installeren. De huurders betwistten de opzeg omdat de antenne in de keuken was verankerd en via een raam naar buiten kon worden geplooid. De *'Rent Review Board'* gaf de huurders gelijk en was van oordeel dat de argumenten van de eigenaar om dit soort installatie te verbieden geen steek hielden: noch de aansprakelijkheid van de eigenaar, noch veiligheidsaspecten, noch mogelijke schade aan het gebouw of esthetische overwegingen konden het verbod legitimeren.

Het hof van beroep (*Svea hovrätt*) vond evenwel dat de huurders hun contractuele verplichtingen niet waren nagekomen en dat de opzeg van het contract gerechtvaardigd was. Het hof legde de klemtoon op het feit dat het toch een permanente antenne-installatie was, waardoor in de praktijk de meestal uitgeplooide parabolantenne een *'outdoor antenna'* was. Het recht op ontvangst van televisie-uitzendingen en de vrijheid van informatie achtte het hof in dergelijke omstandigheden niet echt zwaarwichtig.

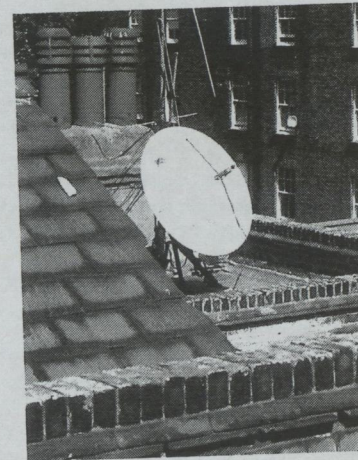
Het gezin moest dus naar een andere flat uit-

kijken. Ze vonden een nieuwe flat in Västerås, 110 km van Stockholm, wat voor de man een lang en duur woon-werkverkeer met zich bracht en tot gevolg had dat de kinderen naar een andere school moesten uitkijken en hun vertrouwde vriendenkring verloren.

OVERHEIDSINMENGING

Het Europees Mensenrechtenhof is van oordeel dat het arrest van het hof van beroep van Svea aan de basis ligt van de beëindiging van het huurcontract. De rechterlijke bevestiging van de huuropzeg door de eigenaar impliceerde meteen dat de Zweedse overheid kon worden aangesproken in toepassing van de positieve verplichtingen die voortvloeien uit artikel 10 EVRM. Het Hof laat er geen twijfel over bestaan dat in dit geval wel degelijk sprake is van een overheidsinmenging in de vrijheid van ontvangst van denkbeelden en informatie. Het staat immers niet ter discussie dat de huuropzeg te maken had met de (verboden) antenne-installatie, terwijl die installatie het juist mogelijk maakte voor het gezin om naar televisieprogramma's te kijken in hun taal.

Het EHRM verwijst naar eerdere rechtspraak waarin het duidelijk maakte dat artikel 10 EVRM ook bescherming biedt tegen rechterlijke beslissingen die een beperking opleggen aan de vrijheid van ontvangst van satelliettelevisieprogramma's. Hoewel het Hof er niet is om tussen te komen in geschillen of betwistingen van zuiver private aard, kan het toch niet passief blijven wanneer blijkt dat

door één of andere rechterlijke beslissing een basisrecht van het EVRM aangetast zou zijn.

Voor het Hof is het duidelijk dat de uitzetting uit de flat het gevolg was van een rechterlijke beslissing, wat meteen de verantwoordelijkheid van Zweedse overheid impliceerde in toepassing van artikel 1 EVRM, dat de verdragstaten ertoe verplicht het respect voor de mensenrechten in hun land te waarborgen.

DISPROPORTIONEEL

Ten gronde is het Hof van oordeel dat het gezin wel degelijk zwaarwegende argumenten kon inroepen over het recht op ontvangst van televisieprogramma's van hun land of regio van herkomst. Zowel om geïnformeerd te kunnen zijn over aangelegenheden van publiek belang, maar ook voor het kunnen bekijken van culturele informatie en ontspan-

ningprogramma's kon de bescherming van artikel 10 EVRM ingeroepen worden. Er waren ook geen andere technische voorzieningen in het appartementsgebouw voor de ontvangst van de betreffende televisieprogramma's, zoals een breedbandaansluiting of internet. Kranten en radio zijn niet echt een volwaardig alternatief.

Anderzijds stelt het Hof vast dat de argumenten van de eigenaar om zich te verzetten tegen de antenne geen hout snijden: de antenne zorgde niet voor een veiligheidsrisico, er was geen schade aan of in het gebouw en esthetische redenen konden nauwelijks van toepassing zijn, aangezien de flat in een voorstad van Stockholm lag, in een appartementsgebouw zonder bijzondere esthetische aspiraties. De gevolgen voor de huuropzeg voor het gezin daarentegen zijn wel ernstig: de huurders woonden al zes jaar in de flat, met drie kinderen. De gedwongen verhuus had voor hen verregaande praktische, economische en sociale gevolgen. De inmenging in het recht op informatie van de klagers is volgens het Hof disproportioneel en daarom niet nodig in een democratische samenleving, een schending dus van artikel 10 EVRM.

Aan de klagers werd een schadevergoeding toegekend van 11.500 euro en de terugbetaling van hun proces- en advocatenkosten voor een totaal bedrag van 10.000 euro.

(De auteur is hoogleraar mediarecht en auteursrecht aan de Universiteit Gent en de Universiteit van Kopenhagen)

EHRM 16 december 2008, Khurshid Mustafa en Tarzibachi t. Zweden.

www.echr.coe.int

Mercatus, een must voor wie professioneel met overheidsopdrachten bezig is.

Als meest volledige informatiebron over overheidsopdrachten bevat ze volgende informatietypes:

PROFESSIONALS
IN OVERHEIDS-
OPDRACHTEN